

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2023

1119/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

eläkesäätiön vastuuvelan laskuperusteista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti

kumotaan eläkesäätiön vastuuvelan laskuperusteista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1113/2022) liite 1:n 7 kohta, ja

muutetaan liite 1:n 1, 4.1.4 ja 4.2.3 kohta ja liite 2, sellaisena kuin niistä on liite 1:n 1 kohta asetuksessa 876/2023, seuraavasti:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran eläkesäätiön vuodelta 2024 tehtävissä vakuutusteknisissä laskelmissa. Liitteen 2 kohtaa 7 sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran eläkesäätiön vuodelta 2022 tehtävissä vakuutusteknisissä laskelmissa ja liitteen 1 kohtaa 4.1.4 ja liitteen 2 kohtaa 4 sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2023 tehtävissä vakuutusteknisissä laskelmissa.

Helsingissä 14.12.2023

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen

Neuvotteleva virkamies Pirjo Moilanen

1119/2023

Liitteet 1–2

**Laskuperustemuutokset työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittaville eläkesää-
tiöille**

1 Vakuutustekniset suureet

Näissä laskuperusteissa esiintyvät vakuutustekniset suureet lasketaan TyEL:n mukaisen eläkevakuutuksen yleisten laskuperusteiden mukaisesti käyttäen erikoisvakioille tämän kohdan mukaisella tavalla määritettyjä arvoja:

Vakuutusteknisiä vastuita laskettaessa käytettävä rahastokorko

$$i_0 = 0,03$$

Perustekorko lasketaan kaavalla

$$b_1 = \max[0,18 \cdot p; i_0],$$

missä p on eläkelaitosten keskimääräinen täydennysperuste.

Keskimääräinen täydennysperuste lasketaan kaavalla

$$p = \sum({}^1w_i \cdot p_i),$$

missä 1w_i on vastuovelka V_i , josta on vähennetty lisävakuutusvastuu, suhteutettuna kaikkien eläkelaitosten vastaavaan vastuuelkaan $\sum V_i$ siten, että

$${}^1w_i = \frac{\min\left[0,15; \frac{V_i}{\sum V_i}\right]}{\sum \min\left[0,15; \frac{V_i}{\sum V_i}\right]}$$

ja p_i on eläkelaitoskohtainen täydennysperuste

$$p_i = \max\left[\frac{A_i}{V_i}; 0,10\right],$$

missä A_i on eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma. Eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta suureessa A_i ei huomioida mahdollista osakkaan lisämaksuvelvollisuuden perustuvaa erää.

Kuolevuuteen liittyen

$$b_2 = \begin{cases} 5, & \text{kun } v - x < 1930 \\ 3, & \text{kun } 1930 \leq v - x < 1940 \\ 2, & \text{kun } 1940 \leq v - x < 1950 \\ 0, & \text{kun } 1950 \leq v - x < 1960 \\ -2, & \text{kun } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -3, & \text{kun } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -5, & \text{kun } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -7, & \text{kun } 1990 \leq v - x < 2000 \\ -8, & \text{kun } 2000 \leq v - x < 2010 \\ -10, & \text{kun } 2010 \leq v - x < 2020 \end{cases}$$

missä $v - x$ on työntekijän syntymävuosi.

Työkyvyttömyyteen liittyen

$$b_3 = 1$$

$$b_4 = 1$$

$$b_5 = 1$$

$$b_6 = 1$$

$$b_7 = 1$$

$$b_8 = 1.$$

Rahanarvon muuttuvuus lasketaan kaavalla

$$b_{15} = b_1 - i_0.$$

Eläkevastuun täydennyskerroin lasketaan kaavalla

$$b_{16} = \begin{cases} (1 - \lambda) \cdot 0,36 \cdot p - 0,057, & \text{jos } p < 0,198 \\ 0, & \text{jos } 0,198 \leq p < 0,218 \\ (1 - \lambda) \cdot 0,15 \cdot p - 0,026, & \text{jos } p \geq 0,218 \end{cases},$$

missä λ on annettu liitteen 2 kohdassa 7.

Vakuutusmaksukorko b_{17} on Vakuutusosakeyhtiö Garantian laskema TyEL:n 12 kuukauden viitekorko, kuitenkin vähintään 2 %. Korko määritellään kahdesti

vuodessa noteerauspäivien 1.11.v-*I* ja 2.5.v tilanteista siten, että arvot tulevat voimaan vastaavasti 1.1.v ja 1.7.v.

Osaketuottokerroin *j* lasketaan kaavalla

$$j = \left(\prod_{kk=1}^{12} (1 + OT_{kk}) \right) - 1,01,$$

missä OT_{kk} on kuukausikohtainen keskimääräinen osaketuottokerroin. Kerroin OT_{kk} lasketaan kaavalla

$$OT_{kk} = \sum {}^2W_i^{kk} \cdot {}^iOT_{kk},$$

missä osaketuottokerroin ${}^iOT_{kk}$ on eläkelaitoksen kuukausikohtainen osaketuotto, ja ${}^2W_i^{kk}$ eläkelaitoksen kuukausikohtainen painokerroin, joka lasketaan eläkelaitoksen keskimääräinen sijoitettu osakemäärä OA_i^{kk} suhteutettuna kaikkien eläkelaitosten keskimääräiseen sijoitettuun osakemäärään siten, että

$${}^2W_i^{kk} = \frac{\min \left[0,15; \frac{OA_i^{kk}}{\sum OA_i^{kk}} \right]}{\sum \min \left[0,15; \frac{OA_i^{kk}}{\sum OA_i^{kk}} \right]}.$$

Eläketurvakeskus laskee perustekoron arvon puolivuositain neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella sekä täydennyskertoimen ja osaketuottokertoimen arvon kuukausittain neljän desimaalin tarkkuudella. Eläketurvakeskus ylläpitää ohjeita koskien laskentaa tarkemmalla tasolla sekä aiemmin laskettujen arvojen korjaamista.

Eläketurvakeskus julkaisee vakuutusmaksukoron, sekä muiden tässä perusteessa esiintyvien Eläketurvakeskuksen laskemien suureiden ja kertoimien arvot verkkosivuillaan.

4.1.4 Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu \bar{V}^Q

Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun järjestelmätasolla tasattu arvo V^Q lasketaan kaavalla

$$(13) \quad V_v^Q = k_v \left[\left(\bar{V}_v^{T*} + \Delta V_v^{QX} + \Delta R_v - \sum \bar{V}_v^V(i_v) - \sum \bar{V}_v^{VA}(i_v) - P_v^{H(T)} \right) + \bar{V}_v^{VI} + V_v^{Q'} \right],$$

missä

$$\Delta V_v^{QX} = (1 + b_1) \left[\bar{V}_{v-1}^Q - 0,01 \left(\bar{V}_{v-1}^{VI} + \bar{V}_{v-1}^T + \bar{V}_{v-1}^Q \right) \right]^+$$

k_v = liitteessä 2 annettu Eläketurvakeskuksen TyEL 168 §:n 2 momentin mukaisesti laskema kerroin

\bar{V}_v^{T*} = määritelty kohdassa 4.2.3.

ΔR_v = määritelty kohdassa 4.2.3.

$\bar{V}_v^V(i_v)$ = määritelty kohdassa 4.2.3.

$\bar{V}_v^{VA}(i_v)$ = määritelty kohdassa 4.2.3.

$P_v^{H(T)}$ = kaavan (20) mukainen pienten vakuutusten hoidosta aiheutuvien kulujen kattamiseen luettava määrä

\bar{V}_v^{VI} = määritelty kohdassa 4.2.3.

$V_v^{Q'}$ = määritelty kohdassa 4.2.3.

\bar{V}_v^T = kaavan (19) mukainen tasausvastuu.

Lopullinen osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu \bar{V}^Q lasketaan kaavalla

$$(14) \quad \bar{V}_v^Q = \max \left\{ -\frac{0,2}{1,2} \cdot \left(\bar{V}_v^T + \bar{V}_v^{VI} \right); V_v^Q \right\}.$$

Tilinpäätöksessä ja tutkimuksessa 31.12.v osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu lasketaan soveltaen kaavaa (22). Sovellettaessa kaavaa (22) lopullisten

vastuiden ja suureen j sijasta voidaan kuitenkin tarvittaessa käyttää kyseisten vastuiden ja suureen j tilinpäätösarvioita.

4.2.3 Tasausvastuu ja täydennyskerrointa vastaava korkotuotto

TyEL 178 § ja 179 §:ssä yhteisesti kustannettavia kuluja varten tarkoitettua, maksun tasausosista muodostunutta vastuuta kutsutaan seuraavassa tasausvastuiksi.

Tasausvastuu \bar{V}_v^T hetkellä 31.12.v lasketaan kaavalla

$$(19) \quad \begin{aligned} \bar{V}_v^T &= (1 + b_1)(1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T \\ &+ (1 + b_1)^{0,5} \left[(1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - (q_v^b + q_v^s - q_v^{TR(y)})\Sigma S_v \right] \\ &+ \Delta R_v - \Sigma \bar{V}_v^V(i_v) - \Sigma \bar{V}_v^{VA}(i_v) + \Delta V_v^{TQ} + \Delta V_v^{QX} - P_v^{H(T)}, \end{aligned}$$

missä

ΔR_v = kaavan (21) mukainen täydennyskerrointa vastaava korkotuotto

b_1 = määritelty kohdassa 1

$\bar{V}_v^V(i_v)$ = kohdan 3 mukaista rahastoidun eläkkeen osaa $i_v(E_{v-1}^R + \Delta E_v^R)$ vastaava vastaisen vanhuuseläkevastuun määrä hetkellä 31.12.v

$\bar{V}_v^{VA}(i_v)$ = kohdan 3 mukaista rahastoidun eläkkeen osaa $i_v(E_{v-1}^R + \Delta E_v^R)$ vastaava alkaneen vanhuuseläkevastuun määrä hetkellä 31.12.v

ΔV_v^{TQ} = $V_v^{Q'} - V_v^Q$, missä V_v^Q on määritelty kohdassa 4.1.4.

ΔV_v^{QX} = määritelty kohdassa 4.1.4.

$P_v^{H(T)}$ = pienten vakuutusten hoidosta aiheutuvien kulujen kattamiseen luettava määrä, joka lasketaan kaavalla

$$(20) \quad P_v^{H(T)} = \sum \min \left[\left(u_v^T \sum S_v \right)^+ ; h_v(C) \cdot \left(\frac{S_v^3 - \max(S_v^2; \sum S_v)}{S_v^3 - S_v^2} \right)^+ \right],$$

missä

$$\begin{aligned} u_v^T &= \text{keskimääräisen TyEL:n perittävän vakuutusmaksun tasausosa} \\ &\quad \text{vuonna } v \text{ ja sen arvo on annettu liitteessä 2,} \\ h_v(C) &= h_{2020}(C) \frac{\pi_v}{\pi_{2020}}, \text{ jossa } h_{2020}(C) \text{ on annettu liitteessä 2 ja } \pi_v \text{ on ku-} \\ &\quad \text{luttajahintaindeksin pistelukujen keskiarvo vuoden } v-1 \text{ kolman-} \\ &\quad \text{nelta vuosineljännekseltä ja} \\ S_v^i &= \frac{I_v}{I_{2020}} S_{2020}^i, \text{ jossa } S_{2020}^i \text{ on liitteen 2 mukainen suure } i\text{:n arvoilla 2} \\ &\quad \text{ja 3.} \end{aligned}$$

Eläketurvakeskus laskee suureiden $h_v(C)$, S_v^2 ja S_v^3 arvot vuosittain, sekä ylläpitää ohjeita koskien laskentaa tarkemmalla tasolla.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain kustannustenjakoperusteissa esiintyvien kertoimien q_v^a , q_v^b , q_v^s ja $q_v^{TR(y)}$ arvot ja niiden perusteella määräytyy eläkesäätiön osuus yhteisesti kustannettavista eläkkeistä.

Suuresta \bar{P}_v^T vähennetään vuodelta v valtion eläkerahastoon maksettu siirtymä-maksu ja suurena $\sum S_v$ käytetään palkkasummaa, joka on laskettu kuten sosi-aali- ja terveysministeriön vahvistamien kustannustenjakoperusteiden osan I kohdassa 1.2.3 laskettu suure S_v^{psm} . Siirtymämaksulla tarkoitetaan siirtymämak-susta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi an-netun lain mukaista maksua.

Täydennyskerrointa vastaava korkotuotto ΔR_v vuodelta v lasketaan kaavalla

$$(21) \quad \Delta R_v = b_{16} \bar{V}_{v-1}^{VI} + \frac{(1+i_0+b_{16})^{0.5} - (1+i_0)^{0.5}}{(1+i_0)^{0.5}} \left[\bar{V}_v^{VI} - (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VI} - \sum \bar{V}_v^V(i_v) - \sum \bar{V}_v^{VA}(i_v) \right],$$

missä

$$\begin{aligned} b_{16} &= \text{määritelty kohdassa 1} \\ i_0 &= \text{määritelty kohdassa 1} \\ \bar{V}_v^{VI} &= \bar{V}_v^V + \bar{V}_v^I + \bar{V}_v^{VA} + \bar{V}_v^{IA} \\ \bar{V}_v^V(i_v) &= \text{määritelty kaavassa (19)} \\ \bar{V}_v^{VA}(i_v) &= \text{määritelty kaavassa (19)}. \end{aligned}$$

$$(22) \quad \begin{aligned} V_v^{Q'} &= (1+i_0+b_{16}+\lambda \cdot j) \cdot \bar{V}_{v-1}^Q - \Delta V_v^{QX} \\ &+ \lambda \cdot j \cdot \bar{V}_{v-1}^{VI} \\ &+ \frac{\lambda((1+j)^{0.5} - 1)}{(1+i_0)^{0.5}} \cdot \left[\bar{V}_v^{VI} - \sum \bar{V}_v^V(i_v) - \sum \bar{V}_v^{VA}(i_v) - (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VI} \right] \\ &+ \lambda(j-b_1) \cdot \bar{V}_{v-1}^T \\ &+ \frac{\lambda((1+j)^{0.5} - (1+b_1)^{0.5})}{(1+b_1)^{0.5}} \left[\bar{V}_v^{T*} - (1+b_1) \bar{V}_{v-1}^T \right], \end{aligned}$$

missä

$$\begin{aligned} \lambda &= \text{liitteen 2 kohdassa 7 annettu TyEL 168 §:n 2 momentin mukainen osaketuottokertoimen osuus,} \\ j &= \text{TyEL 168 §:n 3 momentin mukainen osakkeiden keskimääräisen vuosituotto prosentin sadasosa,} \\ b_1 &= \text{kohdan 1 mukainen perustekorko,} \\ b_{16} &= \text{kohdan 1 mukainen täydennyskerroin,} \end{aligned}$$

\bar{V}_{v-1}^Q = määritelty kohdassa 4.1.4,

\bar{V}_v^T = kaavan (19) mukainen tasausvastuu ja

$$\bar{V}_v^{T*} = (1 + b_1)(1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T + (1 + b_1)^{0,5} [(1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - (q_v^b + q_v^s - q_v^{TR(y)}) \sum S_v].$$

Jos $\bar{V}_v^T < 0$, määrää $\bar{V}_v^{T'}$ = $-\bar{V}_v^T$ on TyEL:n 183 §:n 2 momentin mukaisten sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien kustannustenjakoperusteiden osan I kohdan 1.1.1.2 mukainen saatava Eläketurvakeskukselta ja tasausvastuulle hetkellä 31.12.v asetetaan arvo $\bar{V}_v^T = 0$.

Tilinpäätöksessä 31.12.v tasausvastuuna käytetään arvioitua suuretta V_v^T , jota laskettaessa kertoimet q_v^a , q_v^b , q_v^s ja $q_v^{TR(y)}$ arvioidaan. Lisäksi määrinä \bar{P}_v^T ja \bar{V}_v^{VI} voidaan tilinpäätöksessä 31.12.v käyttää seuraavien kaavojen ilmaisemien periaatteiden mukaisia likiarvoja.

$$(23) \quad P_v^T = \frac{u_v^T \sum S_v}{u_{v-1}^T \sum S_{v-1}} \bar{P}_{v-1}^T,$$

missä u_v^T on määritelty kohdassa 4.2.3. ja

$$(24) \quad V_v^{VI} = V_v^V + V_v^I + \bar{V}_v^{VA} + {}^1\bar{V}_v^I + {}^2\bar{V}_v^I.$$

Vakuutusteknisiin perusteisiin liittyvät kertoimet**1. Eläkkeen perusteena olevan palkan arviointi**

$$S_v = 12 \cdot \frac{I_v}{I_{2018}} \cdot 2800 \text{ €}$$

2. Työkyvyttömyyskertoimet i_x

Taulukko 1. Ikävuosikohtaiset työkyvyttömyysmaksukertoimet

x	$100i_x$
17	0,10
18	0,14
19	0,19
20	0,23
21	0,27
22	0,30
23	0,33
24	0,36
25	0,39
26	0,41
27	0,44
28	0,46
29	0,48
30	0,51
31	0,53
32	0,55
33	0,57
34	0,59
35	0,60
36	0,60
37	0,61
38	0,61
39	0,62
40	0,62
41	0,63
42	0,63

x	$100i_x$
43	0,66
44	0,70
45	0,74
46	0,78
47	0,81
48	0,84
49	0,87
50	0,92
51	0,98
52	1,04
53	1,12
54	1,19
55	1,31
56	1,56
57	1,80
58	2,24
59	2,13
60	1,65
61	1,35
62	0,79
63	0,23
64	0,01
65-	0,00

3. Tasauskertoimet

$$y_{2024}^p = 0,2512 \quad (\text{kaava (25)})$$

4. Rahastoitua vanhuuseläkettä koskevat kertoimet

$${}^1i_{2023} = 0,0094 \quad (\text{kaava (2)})$$

$${}^2i_{2023} = 0,0000 \quad (\text{kaava (2)})$$

$${}^3i_{2023} = 0,0029 \quad (\text{kaava (2)})$$

$${}^4i_{2023} = 0,0002 \quad (\text{kaava (2)})$$

$${}^1i_{2024} = \text{arvo annetaan myöhemmin} \quad (\text{kaava (2)})$$

${}^2i_{2024}$ = arvo annetaan myöhemmin (kaava (2))

${}^3i_{2024}$ = arvo annetaan myöhemmin (kaava (2))

${}^4i_{2024}$ = arvo annetaan myöhemmin (kaava (2))

5. Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden korvausvastuun, vuosimaksun tasaosan ja tasausvastuun laskemiseen liittyviä kertoimia

Taulukko 2. Syntymävuosikohtaiset eläkeiät

Syntymä- vuosi	w
-1954	63v
1955	63v 3kk
1956	63v 6kk
1957	63v 9kk
1958	64v
1959	64v 3kk
1960	64v 6kk
1961	64v 9kk
1962	65v
1963	65v
1964	65v
1965	65v 1kk
1966	65v 2kk
1967	65v 4kk
1968	65v 6kk
1969	65v 8kk
1970	65v 10kk
1971	65v 11kk
1972	66v
1973	66v 2kk
1974	66v 3kk
1975	66v 4kk
1976	66v 5kk
1977	66v 7kk
1978	66v 8kk
1979	66v 9kk
1980	66v 10kk
1981	67v
1982	67v 1kk

Syntymä- vuosi	w
1983	67v 2kk
1984	67v 3kk
1985	67v 4kk
1986	67v 5kk
1987	67v 6kk
1988	67v 7kk
1989	67v 9kk
1990	67v 10kk
1991	67v 11kk
1992	68v
1993	68v 1kk
1994	68v 2kk
1995	68v 3kk
1996	68v 4kk
1997	68v 5kk
1998	68v 6kk
1999	68v 7kk
2000	68v 8kk
2001	68v 8kk
2002	68v 9kk
2003	68v 10kk
2004	68v 11kk
2005	69v
2006	69v 1kk
2007-	69v 2kk

$$k_1^I = 0,390 \quad (\text{kaava (18)})$$

$$k_2^I = 0,429 \quad (\text{kaava (18)})$$

$$k_3^I = 0,070 \quad (\text{kaava (18)})$$

$$\begin{aligned}
u_{2023}^T &= 0,2057 && \text{(kaavat (20) ja (23))} \\
u_{2024}^T &= 0,2048 && \text{(kaavat (20) ja (23))} \\
p_{2024}^M &= 0,0017 && \text{(kaava (25))} \\
l_{2024} &= 0,00044 && \text{(kaava (25))} \\
\\
h_{2020}(C) &= 434,38 \text{ €} && \text{(kaava (20))} \\
S_{2020}^2 &= 100\,000 \text{ €} && \text{(kaava (20))} \\
S_{2020}^3 &= 200\,000 \text{ €} && \text{(kaava (20))} \\
u_{2024} &= 0,0422 && \text{(kaava (26))} \\
q_{2024} &= 0,0161 && \text{(kaava (26))}
\end{aligned}$$

6. Vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vastuun laskemiseen liittyviä kertoimia

$$\begin{aligned}
{}^1k_{2024}^{VI} &= 1,075 && \text{(kaavat (7) ja (8))} \\
{}^2k_{2024}^{VI} &= 0,493 && \text{(kaavat (7) ja (8))} \\
\Delta i_x &= 0,889 && \text{(kaava (8))}
\end{aligned}$$

7. Osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta \bar{V}^Q koskevat kertoimet

$$\begin{aligned}
k_{2022} &= -0,022030 && \text{(kaava (13))} \\
k_{2023} &= \text{arvo annetaan myöhemmin} && \text{(kaava (13))} \\
k_{2024} &= \text{arvo annetaan myöhemmin} && \text{(kaava (13))} \\
\lambda &= 0,2 && \text{(kaava (22))}
\end{aligned}$$